

GRILE - MORFOLOGIE

Grilele propuse în acest capitol includ toată problematica teoretică din capitolul MORFOLOGIA. Prin rezolvarea lor, candidatul are posibilitatea să verifice temeinicia noțiunilor învățate, să selecteze problemele dificile ale fiecărei părți de vorbire și să conștientizeze corectitudinea uneia sau mai multor variante propuse.

Cele 50 de grile nu respectă ordinea normală a învățării părților de vorbire din manualele școlare sau din alte cărți de gramatică, tocmai pentru a-l determina pe candidat să parcurgă toată materia teoretică și apoi să verifice însușirea ei prin rezolvarea grilelor. O atenție deosebită am acordat-o verbului, substantivului și pronomelui, care reprezintă partea cea mai voluminoasă și mai dificilă din morfologie. Pentru verificarea, dar și pentru înțelegerea corectitudinii rezolvării acestor grile, sunt evidențiate răspunsurile corecte, explicate și comentate detaliat.

- 1.- Cuvintele subliniate din textul: *Fac negrul alb și albul negru*. sunt:
 - a.- substantiv; adjectiv; substantiv; adjectiv;
 - b.- adjectiv; adjectiv; adjectiv; adjectiv;
 - c. – substantiv; adjectiv; adjectiv; substantiv.
- 2.- Sunt conjugate corect verbele din seria:

a. – așează, șade, deșartă, înșală;	a. – așează, șade, deșartă, înșală;
b. – așază, șade, deșartă, înșală;	b. – așază, șade, deșartă, înșală.
- 3.- Forma corectă a numeralului este:

a. – optisprezece;	b. – optsprezece;	c. – optâsprezece.
--------------------	-------------------	--------------------
- 4.- Sunt derivate cu sufixul -iza verbele: 1. *analiza*, 2. *actualiza*, 3. *dugheniza*, 4. *remiza*, 5. *computeriza*.

a. – 1, 2, 3, 4, 5;	b. – 1, 2, 3, 5;	c. – 2, 3, 5.
---------------------	------------------	---------------
- 5.- Cum este adverb relativ în enunțurile:
 - a. – *Cum afară plouă, nu plec în excursie.*
 - b. – *Nu știu cum e mașina lui.*
 - c. – *Am văzut cum s-a îmbrăcat pe vremea asta.*
- 6.- Sunt corecte formele de imperativ: 1. *nu fă!*, 2. *nu fi!*, 3. *nu bei!*, 4. *nu sta!*, 5. *nu cânți!*, 6. *nu adu!*, 7. *nu pui!*

a. – toate;	b. – 1, 2, 3, 6, 7;	c. – 2, 4.
-------------	---------------------	------------
- 7.- Care este forma literară a pronumelui de politețe în genitiv dumneata:

a. – dumitale;	b. – dumnitale;	c. – dumneatale.
----------------	-----------------	------------------
- 8.- Cuvântul subliniat din enunțul: „*Știu ce mult a muncit pentru examen.*” este din punct de vedere morfologic:

a. – pronume relativ;	a. – pronume relativ;
b. – adverb relativ;	b. – adverb relativ;
c. – pronume interogativ.	c. – pronume interogativ.
- 9.- Cuvântul subliniat din enunțul: „*Și-a luat serviciu în orașul Craiova.*” este din punct de vedere sintactic:

a. – circumstanțial de loc.	a. – circumstanțial de loc.
b. – atribut substantival;	b. – atribut substantival;
c. – atr. subst. prepozițional.	c. – atr. subst. prepozițional.
- 10.- Există superlative absolute în:
 - a. – maaare, acrră, tare bună, din cale-afară de frumos;
 - b. – destul de mare, prea bună, nemaipomenit de frumos;

- c. – foarte mare, tot atât de bun, cel mai frumos.
- 11.- Substantivele din enunțurile de mai jos sunt în ordine: 1.– *Am făcut o armă din lucrarea lui.* 2. – *A venit profesorul Popescu.* 3. – *Să-ți fie rușine!*
- a. – 1. subst. com. Ac., c.d.; subst. com., Ac., cu prep., c.prep.; 2. subst. com., N., sb.; subst. propriu, N., atr. subst.; 3. subst. com., N., n.p.;
- b. – 1. subst. com., Ac. n.p.; subst. com. Ac., c.i.; 2. subst. com., N., sb.; subst. propriu, N., sb.; subst. com., N., sb.;
- c. – 1. subst. com., Ac., c.d.; subst. com., Ac., c.prep.; 2. subst. com., N., sb.; subst. propriu, N., atr. subst.; 3. subst. com., N., sb.
- 12.- În propoziția „A luat cartea din bibliotecă.” Cuvântul subliniat are valoarea morfologică de:
- a. – prepoziție pentru acuzativ; b. – verb auxiliar; c. – verb copulativ.
- 13.- În propoziția „Oprind mașina în față, s-a încurcat circulația.” cuvintele subliniate sunt:
- a. – mașina = subst., N., subiect; în față = loc.adv., c.l.; circulația = subst., N., subiect;
- b. – mașina = subst. Ac. c.d.; în față = loc. adv., c.l.; circulația = subst., N., subiect;
- c. – mașina = subst. Ac. c.d.; în față = subst. cu prep., c.l.; circulația = subst. N., c.d.
- 14.- În enunțurile: 1. – Cei doi elevi au plecat în excursie. 2.– Cei care învață reușesc. 3.– Am primit o scrisoare de la cei din țară. 4.- El este cel mai deștept. Cuvintele subliniate sunt:
- a. – 1, 4 – articol demonstrativ-adjectival; 2, 3 – pronume demonstrativ;
- b. – 1, 2, 3, 4 – pronume demonstrativ;
- c. – 1, 2 – pronume demonstrativ; 3, 4 – articol demonstrativ-adjectival.
- 15.- Care este forma corectă a pronumelui relativ în enunțurile:
- a. – eleva ai cărui părinți; b. – eleva a cărei părinți;
- c. – eleva ai cărei părinți.
- 16.- În enunțul: „Fiind răcit, n-a fost în stare să-i spună ce ar fi dacă ar fi ajutat să-și facă temele.” Valorile morfologice ale verbului a fi sunt în ordine:
- a. – verb auxiliar, verb copulativ, verb predicativ, verb copulativ;
- b. – verb copulativ, verb copulativ, verb predicativ, verb auxiliar;
- c. – verb predicativ, verb auxiliar, verb copulativ, verb auxiliar.
- 17.- Sunt corecte formele verbelor din seria:
- a. – să aibe, să îngrașă, dăi-i, mâncao-ar (tata);
- b. – să aibe, să îngrașe, dă-i-i, mânca-o-a-r (tata);
- c. – să aibă, să îngrașe, dă-i-i, mânca-o-ar (tata).
- 18.- În enunțul: „Mi-e frig” cuvintele subliniate sunt:
- a. – predicat verbal, verb predicativ + subiect, substantiv comun;
- b. – verb copulativ + nume predicativ / substantiv comun;
- c. – predicat verbal, verb predicativ + c.d., substantiv.
- 19.- Seria care cuprinde numai verbe copulative:
- a. – a rămâne, a alerga, a avea, a fi;

- b. – a se preface, a deveni, a însemna, a părea;
c. – a ajunge, a fi, a munci, a vrea.
- 20.- Seria care cuprinde numai verbe unipersonale și impersonale:
a. – a trebui, a se cuveni, a se întâmpla, a decurge;
b. – a rezulta, a dori, a vedea, a se culca;
c. – a decurge, a rezulta, a face, a numi.
- 21.- Sunt tranzitive verbele din seria: a. – a avea, a fugi, a cădea, a munci;
b. – a alerga, a cădea, a ieși, a scrie; c. – a învăța, a mânca, a citi, a construi.
- 22.- Sunt corecte următoarele funcții sintactice ale verbelor subliniate:
a. – Nu-i greu a învăța poezia asta. – subiect;
b. – El poate învăța repede. – c. mod;
c. – Alunecând, și-a fracturat mâna. – c. mod.
- 23.- Sunt corecte variantele verbale din seria:
a. – va apare, mi-ar place, să taceți, să faceți;
b. – va apărea, mi-ar plăcea, să tăceți, să faceți;
c. – va apărea, mi-ar place, să tăceți.
- 24.- În propoziția: „*Salcâmul trebuie tăiat!*” – cuvintele sunt:
a. – salcâmul = subiect, substantiv; trebuie = predical verbal; tăiat = c.m. adjectiv;
b. – salcâmul = subiect al verbului la infinitiv-pasiv „*tăiat*”; trebuie = p.v.; tăiat = subiect al predicatului „*trebuie*”;
c. – salcâmul = subiect al predicatului „*trebuie*”; trebuie = p.v.; tăiat = subiect al predicatului „*trebuie*”, verb la infinitiv.
- 25.- Indicați numărul verbelor copulative din textul: „*Cei care știu că francezii sunt naționaliști, germanii idealiști, englezii pragmatici, rușii mistici și orientalii fataliști, nu vor să admită că trebuie să ne deosebim de alții și să avem specificul nostru.*”
a. – unu; b. – cinci; c. – șase.
- 26.- Variantele cu verbe auxiliare sunt: a. – *Cei trei elevi au învățat.*
b. – *Hainele nu au niciun defect.* c. – *Au! strigă el.*
- 27.- Sunt verbe reflexiv-pasive în seria: a. – *Alături de noi vecinii își construiesc o vilă.*
b. – *Calul de dar nu se caută în gură.* c. – *Acest om este un nemernic.*
- 28.- Seria care conține loc. verbale:
a. – a fost de prisos, și-a luat tălpășița, a luat-o la fugă;
b. – a luat cuvântul, și-a dat seama, a dat ortul popii;
c. – și-a adus cartea, a plecat la țară, i-a părut rău.
- 29.- Forme admise ale timpului viitor sunt în seria:
a. – (ei) or să plece, (ei) or să vină;
b. – (ei) o să plece, (ei) o să vină, (ei) au să vină;
c. – (ei) are să plece, (el) o să vină, (ei) au să vină.
- 30.- Sunt substantive cu forme multiple de plural în seria:
a. – cap, corn, bandă, cot, arc; b. – corn, minge, masă, ochi, pix;
c. – icre, zori, autor, învățător.
- 31.- Alegeți varianta unde există apozitie acordată:
a. – *Colegul, Ionescu, a plecat la țară.*

- b. – *I-am dat colegului, Ionescu, o carte de română.*
 c. – *Cartea colegului, Ionescu, e bună.*
- 32.- În propoziția: „*Tinerii luptă împotriva corupției.*” cuvintele subliniate sunt:
 a. – împotriva = c.i.; corupției = atribut substantival în D.;
 b. – împotriva corupției = complement direct;
 c. – împotriva corupției = complement prepozițional în G.
- 33.- În propoziția: „*Alina este nepoată mamei.*” cuvântul subliniat este:
 a. – compl. indirect în D.; b. – atribut subst. în D.; c. – nume predicativ.
- 34.- Sunt loc. substantivele în seria:
 a. – ținare de minte, am luat cuvântul, m-a bătut la cap;
 b. – luare de cuvânt, ținare de minte, băgare de seamă;
 c. – a luat-o la fugă, om de treabă, numai piele și os.
- 35.- Cuvintele subliniate sunt articole în seria:
 a. – o fată și doi băieți, un oarecare om, un coleg și alt coleg;
 b. – o fată, un om, un coleg;
 c. – nici un om, o văd pe fată, am văzut un băiat.
- 36.- Forma corectă a articolului posesiv-genitival există în seria:
 a. – *Am spus la ai mei să plece.* b. – *Le-am spus la ai tăi să plece.*
 c. – *Le-am spus alor tăi să plece.*
- 37.- Sunt loc. adjectivale în:
 a. – la locul lui, de frunte, aducere aminte, băgare de seamă;
 b. – fără minte, cu noroc, cu scaun la cap, tot unul și unul;
 c. – de prisos, luare de mită, om important, fel de fel.
- 38.- Sunt adjective invariabile în seria:
 a. – gata, ditamai, doldora, precoce, cumsecade;
 b. – deștept, rococo, forte, mare, dulce;
 c. – cloș, locvace, vivace, sexy, atroce.
- 39.- Adjective fără grade de comparație sunt în seria:
 a. – complet, întreg, splendid, albastru-închis;
 b. – roșu, deștept, prost, interesant, veșnic;
 c. – bucuros, mare, negru, minunat, pătrat.
- 40.- Există pronume reflexive în seria: a. – *Eu îmi spăl cămașa.*
 b. – *Ionel îmi aduce mașina.* c. – *Eu îți curăț hainele.*
- 41.- Sunt adjective pronominale posesive în seria:
 a. – *Casa alor mei este foarte mare.* b. – *Mașina mea este roșie.*
 c. – *Lupta contra noastră este sortită eșecului.*
- 42.- Există pronume demonstrative în seria: a. – *I-am dat omului acestuia o carte.*
 b. – *Cartea aceasta este foarte veche.* c. – *Hainele acestora sunt murdare.*
- 43.- Alegeți seria în care pronumele relativ care nu este adjectiv:
 a. – *Nu știu care elev a luat caietul.* b. – *Care coleg a plecat?*
 c. – *Am aflat care prieten mi-a adus cadoul.*
- 44.- În care variantă există loc. pronominale nehotărâte:
 a. – *Nu știu cine a bătut la ușă.* b. – *Elevul acesta nu știe cine știe ce.*
 c. – *A întrebat te miri cine de mine.*

când introduce celelalte propoziții circumstanțiale este conjuncție subordonatoare fără funcție sintactică. În varianta **a**: Cum afară plouă, ¹(CD) nu pleacă în excursie. ¹(PP) (introducând propoziție CZ, este conjuncție subordonatoare). În variantele **b**, și **c**: Nu știu ¹(PP) cum e murgina lui. ¹(CD) Am văzut ¹(PP) cum s-a îmbrăcat pe vremea asta. ¹(CD). cum introduce propoziții CD, are funcția de nume predicativ (**b**) și c.mod (**c**), exprimat prin adverb relativ.

6- **e**- Formule corecte de imperativ în celelalte exemple sunt: 1. nu face!; 3. nu lua!; 5. nu cânta!; 6. nu aduce!; 7. nu pune! (din nu + infinitivul verbului).

7- **a**- Se mai obișnuiește în anumite regiuni să se folosească formele dumnezeie, dumnezeiale, dar ele nu sunt literare.

8- **b**- De retinut prin. relativ-interogativ ce poate avea urmât. valori morfologice:

- devine adverb de mod cu sensul de când atunci când se află în fața unui adjectiv, a altui adverb sau între două verbe repetate: Știu ce atent ai fost, Am văzut ce bine înveși, Făce ce face și odă (în exemple are sensul de când și este adverb de mod cu funcția de c.mod).

- devine interjecție cu răspuns la o chemare sau când arată surpriza, indignarea: Ce? Ce? Încerci să mă mîni?

- formează împreună cu infinitivul unui verb construcții infinitivale relative cu funcție sintactică de subiect scopul sau complement direct: Nu e ce vinde (vânzare). În ea, dat are sensul de când și este adverb relativ.

9- **d**- Substantivele proprii care au în față un substantiv comun și arată determinarea, au funcție sintactică de atribut substantival în N. (conform GAI.R) omul Cantora, unchiul Yvan, colegul Ionescu etc.

10- **a**- Superlativul absolut se poate construi:

- cu adverbele foarte, tare, prea, din câte-afară de, teribil de, nemăpomenit de,

- cu substantivele prost grămădit, deșept fin, bucuros nevoit murg;

- prin intonatie născut, gălbui, gros etc.;

- prin repetarea adjectivului mare-mare, mare-mare;

- prin repetitie la genitiv mare-mare, mare-mare.

Cuvintele: festal de, gust de, mare de nu formează superlativul absolut și sunt circumstanțiale de mod exprimate prin adverbe de mod însoțite de propoziția de (vezi gradele de comparație ale adjectivelor).

11- **c**- În analiză sintactică și morfologică a cuvintelor trebuie să știm:

- întrebarea la care răspunde fiecare parte de propoziție. Când punem întrebarea, pronunțăm și cuvântul regent (interogativ), pentru a vedea ce parte de vorbire este. Dacă punem întrebarea la: substantiv, pronume sau numeral, răspunsul trebuie să fie atribut; dacă punem întrebarea la verb, adjectiv sau adverb, răspunsul trebuie să fie complement sau circumstanțial (și în funcție de întrebare vedem ce parte de propoziție este - ce fel de atribut sau complement);

- de asemenea, trebuie să ne fixăm în memorie cuvintele și funcțiile sintactice în fiecare caz. Atenție la propoziții și locuțiuni propoziționale!

- 12.- **b.-** Vezi omonimele. "Valorile morfologice ale cuvântului a."
- 13.- **b.-** Vezi explicațiile de la grila 11.
- 14.- **a.-** **De reținut:**
 - **articolele demonstrativ-adjectivale** (cel, cea, cei, cele, celui, celei, celor) se așază în fața **adjectivelor** (cel deștept), **numeralelor** (cei doi, cel de-al doilea copil) sau **verbelor la participiu** (cel lăudat); în restul situațiilor este **pronume demonstrativ**: când are după el **o prepoziție** (cel de acolo), **un substantiv** (cel băiat – formă populară, arhaică) sau **pronumele care** (cel care a venit). Deci în variantele 1 și 4 sunt articole (însoțesc un numeral și adjectiv), iar în variantele 2 și 3 sunt pronume demonstrative scurte (acei).
- 15.- **c.-** **De reținut:** pronumele și adjectivul pronominal **care** – (**genitiv**: căru, cărei, căror) însoțit de articolul posesiv-genitival (al, a, ai, ale) se acordă astfel:
 - pronumele interogativ-relativ se acordă în gen, număr și caz cu posesorul;
 - articolul posesiv-genitival se acordă în gen, număr și caz cu obiectul posedat.
Deci: Eleva ai cărei părinți..
- 16.- **b.-** Valorile morfologice ale verbului **a fi** sunt:
 - **verb predicativ personal** – când are subiect și are înțelesul de **a exista, a se afla, a se găsi, a costa**;
 - **verb predicativ impersonal** – când are sensul de **a se întâmpla**:
 Ce-**o fi** cu el? (ce **s-a întâmplat**?)
 - **verb copulativ personal** – El **este cuminte** (formează predicat nominal);
 - **verb copulativ impersonal** – în expresii verbale impersonale care sunt formate din verbul copulativ **a fi** + **adverb**: **e bine, e ușor, e firesc, e sigur, a fost adevărat** etc. și cer subiect sau propoziție subiectivă;
 - **verb auxiliar** la modurile și timpurile:
 - viitor anterior – voi **fi** citit;
 - conjunctiv perfect – să **fi** citit;
 - condițional-optativ perfect – aș **fi** citit;
 - verbele în construcția pasivă (care sunt formate din verbul auxiliar **a fi** + **participiul verbului** de conjugat, cu condiția să răspundă la întrebarea **de către cine?**: **fusesem lăudat, am fost văzut** etc.
- 17.- **c.-** Nu există forma **să aibe**, ci **să aibă**; **să îngrășe** (porcul); **dă-i-i** = **dă lui i** (dativ), pe **i** (acuzativ); **mânca-o-ar** (formă inversă **ar mânca-o**).
- 18.- **a.-** **De reținut:** dacă după verbul **a fi** este un substantiv care arată un fenomen din natură (**frig, ceață, nor, noapte, viscol** etc.), substantivul respectiv are funcția sintactică de **subiect**, iar verbul **a fi** capătă val. existențială (este **predicat vb.**)
- 19.- **b.-** Verbele copulative din limba română sunt: **a fi, a deveni, a părea, a se face (a se preface), a însemna, a ajunge, a ieși, a rămâne, a se naște, a se chema, a se numi**. (vezi verbele copulative din capitol).
- 20.- **a.-** **Verbele unipersonale** (au numai formă la persoana a III-a) și **impersonale** (nu au subiect săvârșit de o persoană) sunt: **trebuie, se cade, se cuvine, se întâmplă, decurge, rezultă**.

- 21.- **c.-** Verbele tranzitive sunt verbele care pot primi compl. direct (pot răspunde la întrebările pe cine?, ce?), chiar dacă complementul direct nu este exprimat în propoziție. Verbele tranzitive pot fi:
- simplu tranzitive – când răspund la o întrebare: a scrie (ceva, nu pe cineva);
 - dublu tranzitive – când răspund la ambele întrebări: văd (ceva, pe cineva).
- Nu sunt tranzitive verbele: - verbele copulative; - verbele de mișcare (a fugi, a cădea); - verbele impersonale; - verbele impersonale absolute meteorologice (plouă, ninge etc.); - verbele în construcția pasivă (răspund numai la întrebarea de către cine?); - verbele în construcția reflexivă cu sens pasiv (a se construi - de cineva); - verbele care exprimă stări sufletești (a ofta, a tuși, a râde); - verbele: mă bazez, mă bizui, contez, mă supăr, mă înfurii (răspund la întrebarea pe ce? și cer complement prepozițional).
- De reținut că unele verbe tranzitive pot deveni intransitive sau invers, în funcție de context (vezi și Tranzitivitatea din cadrul capitolului).
- 22.- **a.-** Verbele la moduri (forme) nepersonale nu pot îndeplini funcția sintactică de predicat, dar pot îndeplini orice altă funcție sintactică. Vezi „Funcțiile sintactice ale modurilor (formelor) nepersonale” din cadrul capitolului. În varianta **b.**, învăta = complement direct, iar în var. **c.**, alunecând = circ. de cauză.
- 23.- **b.-** Verbele va apărea, mi-ar plăcea, să tăceți sunt de conj. a II-a (va apărea, nu va apare; mi-ar plăcea, nu mi-ar place).
- 24.- **b.-** Verbul trebuie (impersonal și unipersonal) are ca subiect verbul în construcție pasivă, modul infinitiv prezent (a fi) tăiat (de cineva), iar substantivul salcâmul este subiect al infinitivului perfect (cine a fi tăiat?).
- 25.- **b.-** Verbele copulative sunt: sunt (naționaliști), apoi se subînțelege verbul sunt în față: (sunt) idealiști, (sunt) pragmatici, (sunt) mistici, (sunt) fataliști = predicate nominale.
- 26.- **a.** -În varianta **b.**, verbul au este verb predicativ (vezi verbele auxiliare din capitol), iar în varianta **c.** avem o interjecție.
- 27.- **b.** -Verbele reflexive cu sens pasiv au forma reflexivă (cu pronumele reflexiv se), dar acțiunea este făcută de cineva din afară: nu se caută = nu este căutat (de cineva).
- 28.- **b.-** Locuțiunile verbale sunt grupurile de cuvinte care se contrag (se restrâng) în verb: a luat cuvântul = a vorbit, a luat-o la fugă = a fugit, a dat năvală = a năvălit etc. Locuțiunea verbală nu conține un verb copulativ: *a fost de prisos* = *a fost inutil* (este predicat nominal format din verbul copulativ a fost + locuțiunea adverbială de prisos). În varianta **c.**, numai a părut rău = a regretat – este locuțiune verbală.
- 29.- **b.-** De reținut: verbul a avea și auxiliarul o (invariabil) așezate în fața unui verb la conjunctiv (în fața lui să) formează viitorul popular: are să vină = va veni; o să plece = va pleca. Nu este corectă forma or să vină, ci o să vină; în varianta **c.**, trebuie făcut acordul: ei au (nu are) să vină.
- 30.- **a.-** Substantivele cu forme multiple de plural au sensuri total diferite: cap – capi (șefi) – capuri (din geografie – Capul Bunei Speranțe) – capete

- (părți ale corpului); la fel și: corn – cornuri – coarne; bandă – bande – benzi; cot – coate – coturi – coti, arc – arcuri – arce. În variantele b. și c. nu au forme multiple de plural: minge, ochi, pix, icre, zori etc.
- 31.- a. -Apoziția acordată trebuie să fie în același caz cu substantivul din față, indiferent de funcția sintactică pe care o îndeplinește în propoziție. Exemple: Colegul, Ionescu, a plecat la țară. (apozitia Ionescu este în cazul nominativ, la fel ca și substantivul colegul); în celelalte variante, apozitia Ionescu este în nominativ, neacordată cu substantivul colegului).
- 32.- c.- Cuvintele împotriva corupției îndeplinesc funcția de compl. prep. (împotriva cui luptă?), dar sunt în cazul genitiv, cerut de prep. specifică G. împotriva.
Notă: după GALR complementele din genitiv sau dativ cu prepoziții specifice - contra cui?, împotriva cui?, asupra cui? datorită cui? - sunt considerate complemente prepoziționale.
- 33.- b.- Substantivul mamei este atribut substantival în dativ, cerut de substantivele nearticulate grade de rudenie. Exemplu: Ionel este unchi fiului meu.
- 34.- b.- Locuțiunile substantivale sunt grupuri de cuvinte care se contrag în subst.: în varianta a., expresiile: ținere de minte = memorie (loc. substantivală) am luat cuvântul = am vorbit (loc. verbală); a bătut la cap = a săcâit (loc. verbală). În var. c.: a luat-o la fugă = loc. verbală; om de treabă = cumsecade (loc. adjectivală); numai piele și os = slab (loc. adjectivală).
- 35.- b.- Vezi „Valorile morfologice” ale cuvintelor o și un de la sfârșitul morfologiei. (Un și o sunt articole nehotărâte când nu arată în mod sigur despre cine e vorba: un om oarecare, o fată oarecare).
- 36.- c.- Forma corectă pentru genitiv-dativ plural a articolului posesiv-genitival este alor, chiar dacă în vorbirea curentă se folosește prepoziția la + articolul ai + pronumele posesiv (este incorect la ai săi).
- 37.- b.- Locuțiunile adjectivale sunt grupurile de cuvinte care se contrag în adjectiv. În variantele a. și c. nu sunt locuțiuni adjectivale: aducere aminte = amintire, băgare de seamă = atenție (locuțiuni substantivale); luare de mită = mituire (locuțiune substantivală), om important = substantiv + adjectiv.
- 38.- a., c.-Adjectivele invariabile nu-și schimbă forma, indiferent de gen și număr. În varianta b., sunt adjective variabile: deștept – deșteaptă.
- 39.- a.- În limba română există adjective fără grade de comparație:
- împrumuturi din latină: superior, inferior, minor, major, anterior, posterior, interior, exterior, ulterior, optim, maxim, minim, suprem, extrem, infim;
- adjective care prin sensul lor nu permit comparația: mort, viu, final, întreg, inițial, rotund, veșnic, unic, minunat, splendid, uriaș, complet, perfect, colosal, pătrat, principal, desăvârșit etc.
În variantele b. și c. adjectivele (unele) au grade de comparație: mai roșu, foarte deștept, prost, mai interesant, tot atât de bucuros, mai mare etc.

40.- **a.-** Pronumele reflexiv are forme proprii numai pentru cazurile (persoana a III-a):

- dativ: sie, sieși, își, -și, și;

- acuzativ: pe sine, se, s-.

Pentru celelalte persoane, împrumută din formele neaccentuate ale pronumelui personal, cu condiția acordului în persoană cu verbul. În varianta **b.**, îmi = persoana I, aduce = persoana a III-a, deci este pronume personal; în varianta **c.**, îți = persoana a II-a, curăț = persoana I, deci este pronume personal.

41.- **b.**, **c.-De reținut**: - pronumele posesive fără articol posesiv-genitival, așezate lângă substantiv au funcția sintactică de atribut adjectival exprimat prin adjectiv pron. posesiv: *Cartea mea este nouă.* (chiar dacă răspunde la întrebarea *a cui?*)

- pronumele posesive însoțite de articolele posesiv-genitivale pentru N.-Ac. (al, a, ai, ale) care determină un substantiv în N. sau Ac. au funcția sintactică de atribut adjectival exprimat prin adjectiv pronominal posesiv: *A mea carte este nouă. Cartea aceasta a mea este nouă.*

- pronumele posesive însoțite de art. posesiv-genitival alor care determină un subst. cu care nu se acordă are funcția de atr. pron., exprimat prin pronume posesiv (în G.sau D.): *Dau colegilor alor mei o carte.* (unde colegilor = c. indirect în D., alor mei = atr. pron. exprimat prin pronumele posesiv în G.);

- pronumele posesiv precedat de prepoziții sau locuțiuni prepoziționale specifice genitivului sunt adjective pronominale în Ac.:

În fața noastră este o mașină. (unde în fața noastră = c. loc, exprimat prin adjectiv pronominal posesiv precedat de locuțiune prepozițională pentru Ac.).

Lupta contra noastră este grea. (unde contra noastră = atribut adjectival exprimat prin adjectiv pronominal posesiv cazul Ac.).

În varianta **a.** cuvântul alor mei nu este adjectiv pronominal posesiv, ci pronume posesiv cu funcția de atribut pronominal, pentru că substantivul casa este în N., iar alor mei = pronume posesiv în genitiv.

42. **c.-** Pronumele demonstrative așezate lângă un subst. cu care se acordă în gen, nr.și caz (care răspund la întrebarea care?) devin adj. pron. demonstrative, cu funcția de atr. adjectival: această carte, cartea aceasta, omului acestuia etc.

- pronumele demonstrative așezate după un substantiv și răspund la întrebările al cui? a cui? ai cui? ale cui? au funcția sintactică de atribut pronominal exprimat prin pronume demonstrativ. Deci numai în varianta **c.** pronumele nu se acordă cu substantivul: hainele acestora (ale cui?).

43. **a.-** Pronumele relativ-interogativ care, care determină un substantiv și răspunde la întrebarea care? devine adjectiv relativ-interogativ cu funcția de atribut adjectival: *Nu știu ^{1/(PP)} care elev a luat caietul. ^{2/(CD)}* (care elev? = care = atribut adjectival, exprimat prin adjectiv pronominal relativ;

- pronumele relativ-interogativ care, care determină un substantiv și

- răspunde la întrebările al cui?, a cui?, ai cui?, ale cui? are funcția sintactică de atribut pronominal exprimat prin pronume relativ-interrogativ. În variantele b. și c., care = adjectiv pronominal relativ.
44. b., c.-Locuțiunile pronominale nehotărâte se contrag în pron. nehot. cineva, ceva, cuiva, dar sunt precedate de verb (de obicei): N-am văzut cine știe ce (ceva). Te miri cine va întreba de mine. În varianta a.: nu știu = predicat verbal; cine = subiect în a doua propoziție. Nu știu ¹/(PP) cine a bătut la ușă. ²/(CD).
45. b.- Adjectivul se acordă în gen, număr și caz cu subst. pe care îl determină. Dacă subst. este în D. (cui dăm? = colegului) și adjectivul cinstit este în cazul dativ.
46. c.- În enunțul dat, verbul este = predicat verbal (aprilie = subiect), iar forma are să fie = va fi (timpul viitor, forma populară) format din verbul auxiliar are + verbul copulativ să fie (formează pred. nominal cu adj. friguroasă (nume predicativ)).
47. a., c.-În varianta b. nu sunt corecte: soru-mea (chiar dacă se spune în mod curent așa – corect: soră-mea), frati-meu, nora-mea (corect: frate-miu, noră-mea).
48. c.- De reținut: dacă după verbul a fi este un substantiv care arată un fenomen din natură (iarnă, frig, răcoare, seară, nor, ceață, ploaie etc.) substantivele respective au funcția sintactică de subiect, iar verbul a fi capătă valoare existențială (devine predicat verbal chiar dacă nu are sensul de există, se află, se găsește). Deci subst. toamnă, un ger, nori au funcția sintactică de subiecte.
49. a.- Cuvintele din varianta a. pot avea sens figurat: Ionel a făcut explozie de bucurie la aflarea rezultatului. Are în el o sete de a învăța... Căldura din sufletul tău îmi face bine. Amelia are o inimă caldă. În var. b. și c. nu pot avea sens figurat: convulsie, perete, spectru, medicament.
50. c.- Părțile de vorbire neflexibile din textul dat sunt: când (adverb), în dreptul (locuțiune prepozițională), o (interjecție), din (prepoziție), să (conjunție), și (conjunție), de (prepoziție). Părțile de vorbire neflexibile sunt: adverbul, prepoziția, conjunția, interjecția.